

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 12.12.2022. – 16.12.2022.**

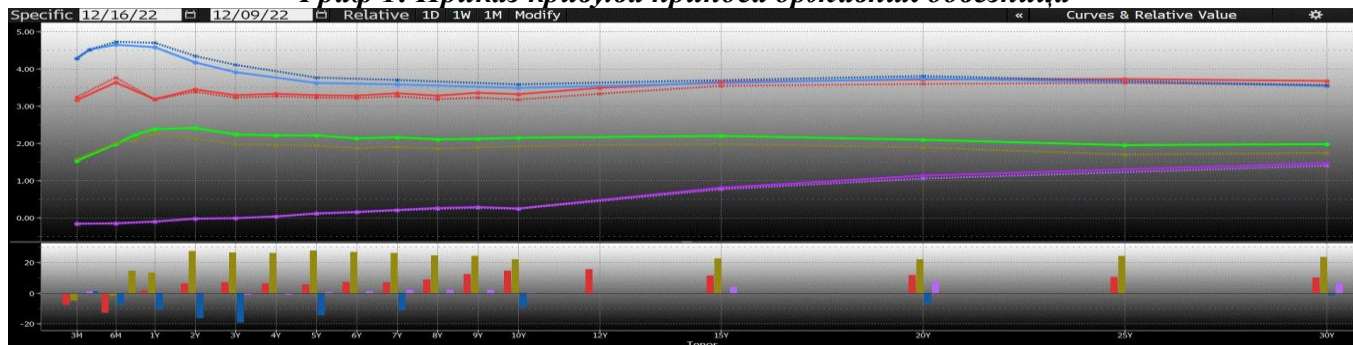
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	9.12.22	-	16.12.22		9.12.22	-	16.12.22		9.12.22	-	16.12.22		9.12.22	-	16.12.22	
2 године	2.16	-	2.43	↗	4.34	-	4.18	↘	3.43	-	3.49	↗	-0.01	-	-0.02	↘
5 година	1.94	-	2.22	↗	3.77	-	3.62	↘	3.25	-	3.31	↗	0.12	-	0.13	↗
10 година	1.93	-	2.15	↗	3.58	-	3.48	↘	3.18	-	3.33	↗	0.26	-	0.25	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubilllove

Доспијеће	Приноси		
	9.12.22	-	16.12.22
3 мјесеца	1.606	-	1.589 ↘
6 мјесеци	2.002	-	1.984 ↘
1 година	2.282	-	2.430 ↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 16.12.2022. године (пуне линије) и 09.12.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

ЕЦБ је у складу са очекивањима повећала све три кључне каматне стопе за 50 базних поена, при чему је каматна стопа на депозите банака повећана на 2,00% са 1,50%, те је најављено да очекују да ће каматне стопе морати бити додатно повећане у складу са значајном ревизијом прогнозиране стопе инфлације навише. Према саопштењу предсједнице Lagarde наредне одлуке ће се доносити на принципу „састанак по састанак“ у зависности од објављених економских индикатора. Lagarde је најавила да се треба очекивати темпо повећања за по 50 базних поена одређени временски период. Најављено је да ће повлачење квантитативних олакшица почети у марту 2023. године и да се очекује да ће у другом кварталу овај портфел бити у просјеку смањен за 15 милијарди EUR мјесечно.

ЕЦБ је објавила нове прогнозе. Очекује се да ће БДП еврозоне у текућој години забиљежити раст од 3,4% (раније очекивано 3,1%), али се за 2023. годину очекује раст од само 0,5% (раније очекивано 0,9%), док су прогнозе за 2024. годину непромијењене и износе 1,9%. Такође, најновије прогнозе први пут укључују и 2025. годину када се очекује да ће БДП забиљежити раст од 1,8%. Прогнозиране стопе инфлације ЕЦБ су сљедеће: 6,3% у 2023. години, 3,4% у 2024. години, те 2,3% у 2025. години, што показује да се ни у наредне 3 године не очекује да ће инфлација бити смањена до циљаног нивоа ЕЦБ од 2,0%, при чему се не очекује ни да темељна стопа инфлације (која искључује волатилне цијене попут енергената) падне испод тог нивоа.

Приноси обвезница еврозоне су у прошлој седмици, посебно након одржаних сједница водећих централних банака, забиљежили изражен раст. Највеће промјене забиљежене су код италијанских обвезница чији су приноси у односу на претходну седмицу повећани између 44 и 46 базних поена. Приноси њемачких обвезница су забиљежили раст од 22 до 28 базних поена. Изјаве званичника ЕЦБ након одржане сједнице су указале на то да процес повећања каматних стопа није близу краја, једино је више вјероватно да ће од сада износ повећања каматних стопа износити по 50 базних поена.

Влада Њемачке планира да емитује рекордан ниво дуга у сљедећој години како би могла да финансира обимну помоћ становништва и компанија погођених енергетском кризом. Према плану агенције за финансирање, емисија дуга би требало да износи око 539 милијарди EUR у поређењу са 449 милијарди EUR колико је емитовано у овој години. Претходни рекорд емисије забиљежен је у 2021. години када је Влада повећала потрошњу како би помогла да се ублаже посљедице пандемије. Европска комисија критиковала је Италију да није успјела да проведе реформе пореског система, те да није учинила довољно везано за питање борбе против утаје пореза. Ипак, Европска комисија је приједлог закона о буџету премијерке Мелони окарактерисала као да је углавном у складу са препорукама да се потрошња држи под контролом и да се побољша енергетска сигурност.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) ДЕЦ	47,9	48,8	47,8
2.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ОКТ	3,3%	3,4%	5,1%
3.	Индустријска производња – Италија (Г/Г) ОКТ	-	-1,6%	-0,5%
4.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ОКТ	-	2.770,8	2.743,1
5.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ОКТ	-	-28,3	-36,4
6.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка ДЕЦ	-26,4	-23,3	-36,7
7.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) НОВ	10,0%	10,1%	10,6%
8.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) НОВ	5,0%	5,0%	5,0%
9.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.) НОВ	11,3%	11,3%	11,6%
10.	Стопа инфлације – Француска (финал.) НОВ	7,1%	7,1%	7,1%
11.	Стопа инфлације – Финска НОВ	-	9,1%	8,3%
12.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.) НОВ	6,6%	6,7%	7,3%
13.	Стопа инфлације – Италија (финал.) НОВ	12,5%	12,6%	12,6%
14.	Стопа инфлације – Португал (финал.) НОВ	10,3%	10,2%	10,6%
15.	Стопа незапослености – Холандија ОКТ	3,7%	3,6%	3,7%
16.	Стопа незапослености – Грчка ОКТ	-	11,6%	12,0%
17.	Стопа незапослености – Италија (Q/Q) III квартал	8,0%	7,9%	8,1%
18.	Укупан броја запослених – Француска (Q/Q) III квартал	0,4%	0,4%	0,3%

САД

На сједници FOMC-а је једногласно донесена одлука да се референтна каматна стопа повећа за 50 базних поена, на распон 4,25%-4,50%, што је било у складу са очекивањима. FOMC је, такође, пројектовао барем још додатних 75 базних поена повећања каматне стопе до краја 2023. године, као и раст незапослености, те застој у економском расту. Према пројекцијама Феда циљана референтна каматна стопа је за 2023. годину повећана на 5,1%, што је благо изнад очекивања. Свега два од 19 званичника Феда сматрају да ће референтна каматна стопа остати испод 5% у наредној години, што је сигнал да и даље осјећају потребу да се боре са инфлацијом, највећом у посљедњих 40 година. Након што су објављени подаци да је стопа инфлације успорила више него што се очекивало током прошлог мјесеца пошто су ниже цијене енергије помогле да се надокнаде растући трошкови хране, предсједник Феда Powell је истакао да скорији подаци који указују на смањење инфлаторних притисака још увијек нису довољни за Фед да промијени своја инфлаторна очекивања. Powell је након састанка FOMC-а истакао да подаци о инфлацији за новембар показују жељено ублажавање темпа раста инфлације, али ће бити потребно знатно више доказа који би појачали увјерење да инфлација креће силазном путањом. Такође, истакао је да Фед још увијек није ни близу окончања кампање повећања референтне каматне стопе са циљем

сузбијања инфлације. Предсједник Феда из NY Williams је изјавио да не очекује да ће САД запасти у рецесију, те да постоји могућност да Фед повећа каматне стопе и више од онога што је најављено.

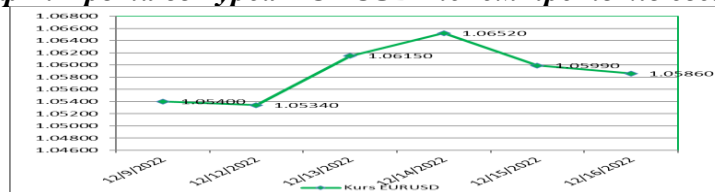
Преговарачи у Конгресу су изјавили да су постигли договор о финансирању Владе до краја текуће фискалне године не откривајући о ком износу је ријеч и не наводећи детаље у изјавама три кључна преговарача демократског сенатора Patricka Leahyја, републиканског сенатора Richarda Shelbyја и представнице демократа Rose DeLauro. Вијест је стигла неколико сати након што је Представнички дом почео да помјера временски распоред за усвајање закона пошто је морао усвојити закон о потрошњи до петка у поноћ како би спријечио дјелимично затварање Владе.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Стопа инфлације (Г/Г)	НОВ	7,3%	7,1%	7,7%
2.	Стопа темељне инфлације (Г/Г)	НОВ	6,1%	6,0%	6,3%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	9. дец	-	3,2%	-1,9%
4.	Индекс увозних цијена (Г/Г)	НОВ	3,2%	2,7%	4,1%
5.	Индекс извозних цијена (Г/Г)	НОВ	5,7%	6,3%	7,4%
6.	Индекс повјерења прерађивачки сектор у NY	ДЕЦ	-1,0	-11,2	4,5
7.	Малопродаја (М/М)	НОВ	-0,2%	-0,6%	1,3%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	10. дец	232.000	211.000	231.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених	3. дец	1.674.000	1.671.000	1.670.000
10.	Индустријска производња (М/М)	НОВ	0,0%	-0,2%	-0,1
11.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ДЕЦ	47,8	46,2	47,7
12.	PMI индекс услужног сектора Р	ДЕЦ	46,5	44,4	46,2
13.	PMI композитни индекс Р	ДЕЦ	46,9	44,6	46,4

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0540 на ниво од 1,0586.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Инфлација је током новембра у Великој Британији забиљежила већи пад од очекивања, након што је у октобру забиљежила највећи раст у посљедњу 41 годину, а што је појачало очекивања да су цијене достигле врхунац. **Иако је забиљежен пад инфлације, на одржаној сједници MPC ВоЕ донесена је одлука да се настави са даљим повећањем каматне стопе. Тако је референтна каматна стопа повећана за 50 базних поена.** Сугерисано је да је врло вјероватно да ће се каматне стопе и даље повећавати, док инвеститори шпекулишу да би ВоЕ могла бити близу окончања даљег повећања каматних стопа. MPC ВоЕ је гласао са 6:3 за повећање референтне каматне стопе на 3,5% са 3,0%, што је највећа референтна каматна стопа од 2008. године. Одлука о повећању каматне стопе је донесена због стално присутних инфлаторних притисака и раста плата, чак и у условима очекиване рецесије. Ипак, један од чланова MPC ВоЕ Mann је сугерисао повећање референтне каматне стопе за 75 базних поена, односно за исту вриједност као и у новембру, док су два члана гласала да се каматна стопа уопште не повећава. Након сједнице ВоЕ приноси на државне обвезнице су смањени између 5 и 8 базних поена, јер је каматна стопа повећана мање него што се очекивало.

Инвестициони фондови и остале нефинансијске институције се суочавају са првим тестом на стрес у наредној години како би се примјениле лекције научене из кризне ситуације из септембра када су се у проблему нашли пензијски фондови, саопштила је ВоЕ. У поменутој ситуацији ВоЕ је била принуђена да купи 19,3 милијарди фунти државних обвезница како би стабилизовала тржишна превирања, након фискалног плана који је тада предложила премијерка Truss.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) ДЕЦ	-	5,6%	7,2%
2.	БДП (М/М) ОКТ	0,4%	0,5%	-0,6%
3.	Индустријска производња (Г/Г) ОКТ	-2,5%	-2,4%	-3,1%
4.	Прерађивачки сектор (Г/Г) ОКТ	-5,4%	-4,6%	-5,8%
5.	Грађевински сектор (Г/Г) ОКТ	6,5%	7,4%	5,7%
6.	Захтјеви незапослених за помоћ НОВ	-	30.500	-6.400
7.	ILO стопа незапослености (квартално) ОКТ	3,7%	3,7%	3,6%
8.	Инфлација (Г/Г) НОВ	10,9%	10,7%	11,1%
9.	Малопродаја (Г/Г) НОВ	-5,6%	-5,9%	-5,9%
10.	PMI прерађивачки сектор Р ДЕЦ	46,5	44,7	46,5
11.	PMI услужни сектор Р ДЕЦ	48,5	50,0	48,8

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,85922 на ниво од 0,87159. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2259 на ниво од 1,2148.

ЈАПАН

Влада Јапана планира да ревидира десетогодишњи споразум који има са ВоЈ, у којем се наводи да ће ВоЈ настојати да постигне циљани ниво инфлације од 2%, те да ће размотрити могуће флексибилности у вези с циљаним нивоом инфлације од 2%, објавио је Kyodo news. Кишида је изјавио да ће се о томе разговарати са наредним гувернером Централне банке, који ће преузети дужност у априлу.

Званичници ВоЈ такође сматрају да би ВоЈ могла да ревидира монетарну политику сљедеће године након што се пажљиво испита раст плата и било која врста успоравања глобалне економије. Резултати преговара о платама би требало да буду средином марта након посљедњег састанка монетарне политике ВоЈ са гувернером Куродом. Ревидирани преглед би могао поново потврдити постојећи ултрастимулативни оквир монетарне политике, а промјена монетарне политике у САД током сљедеће године је важна варијабла и за монетарну политику Јапана.

Производна активност у Јапану се смањила у децембру најбржим темпом у посљедње више од двије године због слабе потражње и сталних притисака на цијене, показало је корпоративно истраживање. Док се производња у услужном сектору опоравила поновним отварањем туризма, слаба фабричка активност је замаглила изгледе за опоравак јер компаније тек улазе у преговоре о раду, у којима се раст плата сматра кључним за економски раст након пандемије.

Фокус финансијског тржишта у Јапану је усмјерен на одржавање састанка ВоЈ који је заказан за 20. децембар и на будуће кораке монетарне политике Јапана.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс велепродајних цијена (Г/Г) НОВ	8,8%	9,3%	9,4%
2.	Основне машинске поруџбине (Г/Г) ОКТ	1,5%	0,4%	2,9%
3.	Тапкан индекс повјерења великих произвођача IV квартал	6	7	8
4.	Индустријска производња (Г/Г) F ОКТ	-	3,0%	9,6%
5.	Трговински биланс (у милијардама JPY) НОВ	1.678,7	2.027,4	2.166,2
6.	Извоз (Г/Г) НОВ	19,7%	20,0%	25,3%
7.	Увоз (Г/Г) НОВ	26,9%	30,3%	53,5%
8.	PMI индекс прерађивачког сектора Р ДЕЦ	-	48,8	49,0
9.	PMI индекс услужног сектора Р ДЕЦ	-	51,7	50,3
10.	PMI композитни индекс Р ДЕЦ	-	50,0	48,9

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 143,85 на ниво од 144,83. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 136,56 на ниво од 136,60.

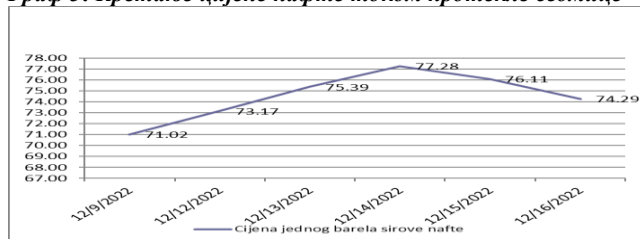
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 71,02 USD (67,38 EUR).

Почетком седмице, у понедељак, цијена нафте је повећана за око 3% у односу на дан раније због неизвјесности у понуди нафте, након што је кључни нафтовод који снабдијева САД затворен, а Русија пријети да ће смањити обим производње чак и уколико Кина ублажи рестрикције Ковид19, што би требало појачати тражњу и изгледе тражње за нафтом. Наредног дана је настављен тренд раста цијене углавном због неизвјесности око испоруке нафте. Средином седмице ЕИА је објавила да су залихе нафте у САД током протекле седмице повећане за 5,5 милиона барела. ЕИА сматра да би цијена нафте могла да биљежи раст током наредне године под утицајем санкција уведених Русији, али и због тога што тражња јача и превазилази ранија очекивања. Производња нафте у Русији, која је пркосила претходним очекивањима о колапсу, могла би да се смањи за 14% до краја I квартала 2023. године. У четвртак је цијена нафте смањена под утицајем одлука о промјени референтних каматних стопа, али и због дјелимичног отварања нафтовода Keystone. Инвеститори су забринути због изгледа тражње за енергентима, али и због апрецијације долара и даљег раста каматних стопа од стране глобалних централних банака. Током трговања у петак цијена нафте је смањена под утицајем тржишних процјена раста референтних каматних стопа глобалних централних банака, али је ипак забиљежен седмични раст од 4,60% углавном због неизвјесности око испоруке нафте и очекиваног опоравка тражње нафте из Кине.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 74,29 USD (70,18 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.797,32 USD (EUR 1.705,24).

Цијена злата је током протекле седмице била под утицајем сједнице FOMC-а на којој се расправљало о повећању референтне каматне стопе. У понедељак је цијена злата смањена, углавном под утицајем апрецијације долара. Већ наредног дана, у уторак, цијена овог племенитог метала је повећана, те се нашла на највишем нивоу у последњих пет мјесеци, након што су објављени подаци за инфлацију у САД који су показали да је инфлација мања него што се очекивало. Такве вијести су појачале очекивања да ће Фед успорити са темпом раста каматних стопа. Наредног дана, у сриједу, цијена злата је остала на скоро истом нивоу као и дан раније, након што је предсједник Феда Powell по завршетку састанка FOMC-а, истакао да Фед још увијек није ни близу окончања кампање повећања референтне каматне стопе са циљем сузбијања инфлације. Већ наредног дана, у четвртак, што је био дан након одржане сједнице FOMC-а, цијена злата је смањена, те се нашла на најнижем нивоу у последњих седам дана након што је долар апрецирао послје изјава званичника Феда да ће у наредној години наставити раст каматних стопа. Цијена злата је током трговања у петак остала прилично стабилна јер инвеститори процјењују последње коментаре званичника Феда да неће попустити са строжом политиком док инфлација не буде под контролом.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.793,08 USD (EUR 1.693,82). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је смањена за 0,24%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

